

『明郷事蹟述言』 翻刻ならびにベトナム語訳

著者	井上 充幸, チャン ヴァン・クエン
雑誌名	周縁の文化交渉学シリーズ7 『フエ地域の歴史と文化 周辺集落と外からの視点 』
ページ	355-374
発行年	2012-03-01
その他のタイトル	Reprint of “ Minh H??ng S? Tich Thu?t Ngon ” and Vietnamese translation
URL	http://hdl.handle.net/10112/6291

『明郷事蹟述言』翻刻ならびにベトナム語訳

井上充幸, チャン・ヴァン・クエン

Reprint of “Minh Hương Sự Tích Thuật Ngôn” and Vietnamese translation

INOUE Mitsuyuki and TRẦN Văn Quyên

丸数字は後掲する文書写真番号。

①

明郷事蹟述言

③

保大十三年戊寅春三月廿三日敬書

明郷事蹟述言（并譯南音・國語）

⑤

明郷事蹟述言

明、中国之一朝代也。郷、南國之一里巷也。吾郷以明名。南國隸其郷人而存其國名也。郷國之感、撫今思昔、其能已于言乎。溯惟、本郷先人以中國大明之末葉、南渡來順化地、蓋三百二十餘年于今矣。後人居其地而不詳其蹟、

⑥

論其世而不詳其事。籍談忘祖之誚、其能免乎。鄙人為慮、而述言不可以不作。今遺文已闕、故老已稀。聞者久而失真、恐年愈久而迹愈湮、文獻無從而徵也。甲戌之秋九月、恭值天后祭禮、禮成、談及吾郷事蹟。因郷會恭檢郷簿函中所藏舊文書、搜覽、擇其有關切

⑦

於編輯者、抄出以備稽攷。遺紙不無散漫、而事蹟大略猶可據也。我先人自大明萬曆四十一年、即黎弘定十一年（1610）、渡海南遷于順化之清河・地靈（即今濯靈）二社地、構庸營業。此在阮朝太祖嘉裕皇帝（辰稱仙主。至本朝世祖高皇帝嘉隆追封皇帝。辰有黎君・阮主之稱。）南鎮順化之後五十年、孝文皇帝（辰稱佛主）留鎮其地

⑧

之時期也。（辰橫山以南年號從黎、改由阮主。）自是而後、來者日多、生者日衆。買地立庸連居、經前歷朝令旨准許、稱為大明客庸。傳子留孫、日益繁盛。所居之地、東臨大江、上則瓦舖蟬聯、下則華船停泊。商賈湊集、文物所華、為順化中之第一都會地點。我先人世居本地者、隨其國地之俗、有敬君

⑨

各禮、如元旦・萬壽・國忌日、并祈安祈福、禮物輸誠、及拾受贖務、通言剪書、作宴品諸官役。歷黎盛德六年及景治七年、土庸准着于見耕簿、永盛十五年申官文書、已着清河庸之號。自別有庸號之後、官准居本庸地、官役・官租・開報諸事、均從本庸。此時雖未割劃地界、然已別成一社自

⑩

治之權矣。至黎景興・昭統間、西山阮惠取順化地。紀元光中之四年、鄉簿中清河庸之上冠以明香二字、申官文書皆稱明香清河庸。歷西山景盛・泰德至于本朝初仍之。迄嘉隆紀元之十二年、本鄉別徵為明[鄉]香社、建簿立界。明命八年奉

⑪

旨明香改為明鄉、以正字面。此本鄉名號之來歷。于文書中詳稽推算、歷歷可攷矣。我先人自明迄清而後、[來]相繼來順化者、號為四幫人。福建幫・廣東幫・潮州幫與瓊州(海南)幫是也。然在中國則二省人也。(福建一省、潮州・瓊州皆屬廣東省之一府。)生下子孫、有仍着幫籍者為幫人、有着鄉籍者為鄉人。係鄉人從嘉隆

⑫

四年着明鄉稅例、納搜布二疋並身緡錢。迨至明命元年例、男壯納銀二兩、未及壯與老疾者半之、(一兩、)士人中課酌免有差。此本鄉稅與諸他社有別。(諸社稅身緡錢一貫五陌。)至成泰十年申定稅例、均納丁稅二元二毫、始與諸他社同也。從前幫人鄉人、一社中同居共處、祭祀往來猶一家然。嗣德年間諸幫

⑬

人庸號陸續移居于營市邑、別立祠廟、而幫人與鄉人聯絡之情、日以疎矣。此本鄉人事昔今之大槩也。我先人南來、至清康熙二十四年(1685)、相地奉建天后宮于本社地分。東向前臨大江、宮之規制偉大。正殿一、前堂一、兩邊左右長廡、(今右邊為先賢祀所、左邊為會鄉修所。)前有

⑭

三關。(成泰甲辰年、颶風盛發、前堂材料損朽。至維新六年、本鄉大重修正殿、省前堂留其基面為拜庭。外砌作柱表。)其起始營作字紙無存、創建者不留姓名。而考據推算、(詳見列后、)經今二百五十餘年矣。前人精于風水、有大眼力、預知地氣之興旺。故興建之後、歷一百六十餘年、水孕成沙、浮出江心、于宮面前作案。(聞之先家君尚書公云、宮之前是大江。嗣德五六年間、時公十五六歲、遊學過此、見水汐辰江心露出一土阜如牛背大。至今八十餘年、廣可八畝、

⑮

可以耕植。)自那浮沙愈日愈大、而鄉運愈日愈隆。地靈所銹、偉人代出、科登鄉會、官至卿相。吾鄉先正文明陳相公、其表表者。(公之前亦有科官、惟平常耳。至公公登進士、官至文明殿大學士、居首相三十餘年、功業彪煥。)前進後繼、冠蓋相望、為順京中一名鄉也。至今鄉中承祖傳之遺、業率以士商為業。惟以吾鄉土狹人衆、(祠廟之外可居之地不過五六畝、現今官色老壯已達三百五十人之數。)

⑯

致多散居于別處。以故、士之所居多近都會大學堂、見聞廣益、學業易以成達。商之所居多近市場、貿易便利、商業易以興旺。亦其勢之使然也。鄉中人上和下睦、風醇俗美。此亦江山之靈祖尊之澤、以有今日也。鄙人於本鄉事蹟有心研求久矣。奈阻於公、未能訊繹編輯。

⑰

茲蒙予休、得暇、爰取舊文之所見、與平日之所聞、參以國史・會典・東西曆、對較推算、撮述數言、并將便覽各條陳列于后、以質同鄉諸君子、庶明本源之所自。若夫徵〔邑〕地以為屬邑、買田以充公鄉、與夫人物之表、禮儀之目、科譜・官譜之修、必有輯鄉史

⑱

者詳之。而斯述言不無小補云。

便覽各條

一、本鄉先賢、自中國南渡來順化地、當在大明朝萬曆四十一年（黎弘定十一年・1610）、至今保大十三年（1938）、經三百二十八年。（繼此遞推、下全。）

按簿內、嘉隆九年（清嘉慶十五年・1810）明香清河庸申官單叙、先人構庸生業傳子留孫、經二百年。是算、自黎弘定十一年

⑲

（1610）至嘉隆九年、得二百年、又自嘉隆九年（1810）至今、得一百二十八年、共成三百二十八年。

一、本鄉天后宮之建、當在清康熙二十四年（黎正和六年・1685）、至今（1938）、經二百五十三年。

按鄉簿內、明命十六年（清道光十五年・1835）本社單內叙、原前清商建天后宮、在本社地分、歷一百五十年。算自黎正和六年（1685）至明命十六年（1853）、得一百五十年、又自明命十六年（1853）至今、得二百三年、共成二百五十三年。又附錄、天后宮、於明命十四年（1833）、奉勅工部武庫修補、再放給祀器。十六年（1853）、給祀夫十名。至維新六年（1912）、因成泰十六年甲辰、颶風前堂材料多損、鄉用繼力不能修補、

⑳

致省前堂揀取材料、大重修正殿、留前堂基面為拜廷、階前砌作柱表。至保大十二年（1937）、大重修三關、十三年（1938）慶成。又奉究天后真蹟記、后林氏女、福建莆田人。以宋太祖建隆元年（960）庚申三月二十三日誕生、至今（1938）經九百七十八年。以宋太尊雍熙四年（987）九月初九日昇化、至今（1938）經九百五十八年。

一、本鄉天后宮・陳祀最古。祀器磁質香爐一、自雍正元年（黎保泰四年・1723）至今（1938）、經二百一十六年。

這香爐白色磁質青色字、內着『南昌府新達縣信士馮高華、敬奉清河庸天后娘娘殿前、永遠供奉。雍正元年仲秋穀

㉑

且立』等字樣。聞之本鄉故老云、原前有橫匾着康熙年號、今已無存、惟存這香爐。是年代最遠、故特詳誌以備徵考。又三關前、原有橫匾朱漆湘金天后宮三字。年號何年不復記、惟略記奉供人、是劉大成並三四十人名。那橫年久、維新間蠹朽、猶能見之關、存書備炤。今年（1938）重修三關重造橫匾奉書、循古書刻天后宮三字、以示存古。

一、本鄉土庸着見耕簿、在黎盛德六年（清順治十五年・1658）、至今（1938）經二百十八年。

按郷簿内、黎景興十四年（清乾隆十九年）本庸単叙、前朝施恩有屯土、在清河地靈二社許立庸一畝五尺四寸。黎盛徳六年（1658）、已着此土庸

②②

入見耕簿。又至景治七年（1669）、又着見耕簿。歴黎永治三年（1678）、繳大明客庸未有准稅、奉御批准粟七升。

一、本郷着為清河庸號、自黎永盛十五年（清康熙五十八年・1719）、至今（1938）經二百十九年。

按郷簿内、黎永盛十五年（1719）申官単、着寓居清河庸、至十六年（1720）、着清河庸各属。以後不着寓居字、只称清河庸。

一、本郷着明香清河庸、自西山阮恵光中四年（清乾隆五十六年・1791）、至今（1938）經一百七十七年。

②③

按郷簿内、西山阮恵光中四年（1791）、或仍着黎顯尊景興年號、申単着明香社清河庸。歴西山景盛・泰徳至于本朝嘉隆初、仍着明香清河庸。

一、本郷建簿為明香社地分、受稅別納立木界、自嘉隆十二年（清嘉慶十八年・1813）、至今（1938）經一百二十五年。

按郷簿内、嘉隆十二年（1813）十一月日単、乞立木界、十二月初二日単、申建簿為明〔郷〕香社地、受徵土稅別納。承官批、付原徵土稅投納足語、再速修成簿投納、至十四年（1815）寔徵簿成。

②④

一、本郷着為明郷社、自明命八年（清道光七年・1827）、至今（1938）經一百一十一年。

按郷簿内、明命八年（1827）七月十五日、戸部録、臣梁進祥・臣黃文演・臣李文馥奉旨、着照、諸地方所轄、間有客社・庄庸稱為明香者、均着為明郷、以正字面、欽此。明郷社號至此定矣。

一、本郷増徵培沙一條（今稱為後庸土）、在本社之東、連與庸地。明命十年（1829）至今（1938）經一百十三年。

②⑤

按郷簿内、明命十年（1827）本社単徵、着新培土在本社之東、一畝二高七尺五寸。承官批、着簿炤、収官稅、依例。

保大十三年三月二十三日（是日重修三關落成）

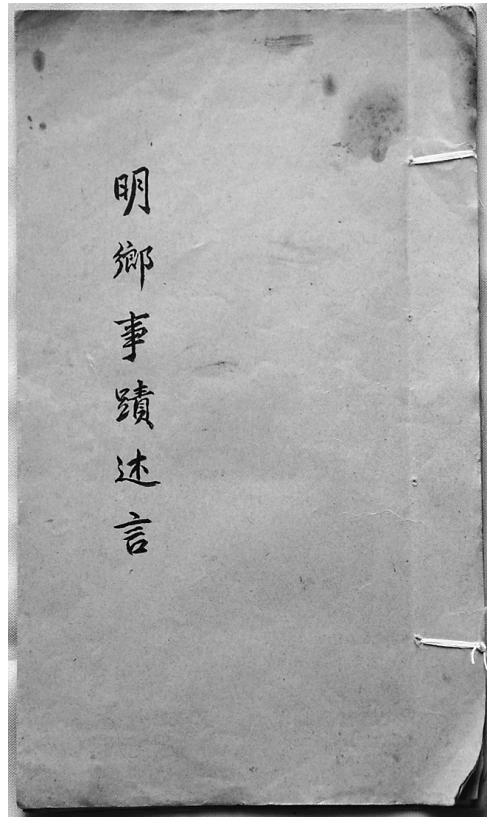
御前撰譯侍郎致事陳貞諭敬述〔陳貞諭明洲印〕

編集者付記

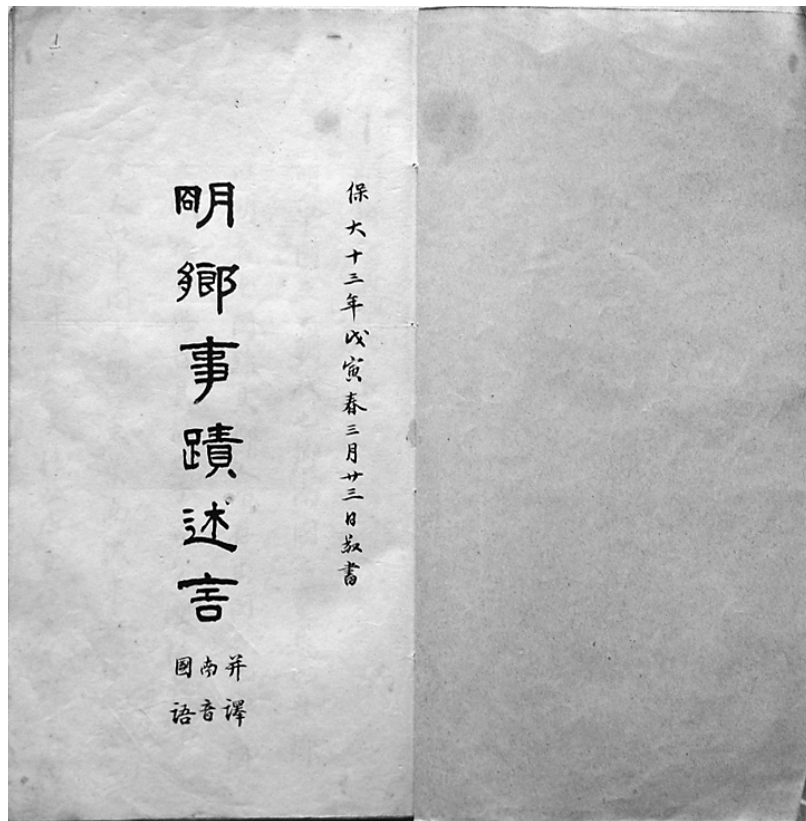
本資料は、フェの明郷（現ミンフォン）や周辺の歴史・文化を研究する上で貴重な基礎文献である。Đào Duy Anh による“Phò Lữ: Premiere colonie Chinoise du Thua Thiên” Bulletin des Amix du Vieux Hué 30-3, 1943, pp250-265.、陳荆和による「承天明郷社與清河舖：順化華僑史之一頁」『新亞學報』4-1, 1959年, 305-327頁”といった各先行研究は、この資料を基礎として展開されていると言っても過言ではない。しかし、原文資料が永らく公開されていなかった。2010年9月にミンフォン集落の古老、Trần

Nguyễn Đăng 氏のところに伺った際に、古文書資料が、それまで保管していた Trần Tiên Đạt 氏から保管を委託された旨を伺った。そのなかには、フランス保護領期の天后宮重修時の設計図や1934年編纂の地簿資料なども含まれおり、その一部を資料化した。今回は時間の関係上、最も貴重な文献資料である『明郷事蹟述言』（サイズ）を、井上充幸氏と Trần Văn Quyén 氏に翻刻をお願いし、ここに報告していただいた次第である。当文書の著者である陳貞詒が属するゾンホ、Trần Trình 族は、1945年に村を出ており、現在ミンフオン集落には残っていない。

また、ベトナムの人にも当資料を積極的に活用して頂くため、Trần Văn Quyén 氏による現代ベトナム語訳も掲載することにした。資料化を快諾して下さった Trần Nguyên Đăng 氏に心より御礼申し上げる。

1

3

2

2

明郷事蹟述言

明中國之一朝代也。郷南國之一里巷也。吾郷以明名。南國隸其郷人而存其國名也。郷國之感。撫今思昔。其能已于言乎。溯惟本郷先人以中國大明之末葉。南渡來順化地。蓋三百二十餘年于今矣。後人居其地而不詳其績。

5 4

3

論其世而不詳其事。籍談先祖之誦。其能先乎。鄙人為此慮。而述言不可以不作。今遺文已闕。故老已稀。聞者久而失真。恐年愈久而迹愈湮。文獻無從而徵也。甲戌之秋九月。恭值天后祭禮。禮成。談及吾郷事蹟。因鄉會茶檢鄉簿函中所藏舊文書。披覽擇其有闕切於編輯者。抄出以備摺攷。遺紙不無散漫。而事蹟大略猶可探也。我先人自大明萬曆四十一年即黎弘定十一年1610渡海南遷于順化之清河地即今二社地。構廂營業。此在阮朝太祖嘉裕皇帝辰稱仙王。至本朝世祖高皇帝嘉隆。追封皇帝。辰有黎君阮王之稱。南鎮順化之後五十年。孝文皇帝辰稱留鎮其地

7 6

之時期也。自橫山以南年既遠祭改由既主自是而後。未若日多。生者日衆。買地立廂連居。徑前歷朝。令旨准許。稱為大明容廂。傳子留孫。日益繁盛。所居之地。東臨大江。上則瓦舖蟬聯。下則華船停泊。商賈湊集。文物所萃。為順化中之第一都會地也。我先人世居本地者。隨其國地之俗。有敬君各禮。元旦萬壽國忌日。并祈安祚福。禮物輸誠。及拾受贈物。通言剪書作安品。諸官校。歷祭感德。六年及景治七年。土廂准者于見耕簿。永感十五年。甲官文書已著清。河。廂。之歸。自別有廂歸之後。官准居本廂地。官校官祖。報諸事均返本廂。此時雖未割劃地界。然已成別一社自

9

8

治之權矣。至黎景興昭統間。西山阮意取順化地。紀元光中之四年。鄉簿中清河廂之上冠以明香二字。甲官文書皆稱明香清。河。廂。歷西山景感泰德至于本朝。和仍之。迨嘉隆紀元之十二年。本鄉別做為明鄉香社。建簿立界。明命八年奉旨明香改為明鄉。以正字面。此本鄉名歸之來感。于父書中。洋稽推算。歷之可攷矣。我先人自明迨清而後。未相繼來順化者。歸為四幫人。福建幫。廣東幫。潮州幫。興瓊州南海幫。是也。茲至中國則二省人也。福建一省。潮州瓊州皆屬廣東省之一處。生子孫。有仍看幫籍者。為幫人。有看鄉籍者。為鄉人。係鄉人。從嘉隆

11

10

四年著明郷稅例。納搜布二疋五身緡錢。迨至
 明命元年例。男壯納銀二兩。未及壯與老疾者半
 之。一兩中人課酌免有差。此本郷稅與諸他社有
 別。諸社稅身緡
 錢一貫五陌至成泰十年中定稅例。均納丁稅二
 元二毫。始與諸他社同也。從前幫人鄉人。一社中同
 居共爰。祭祀往來猶一家也。明德年間諸幫
 人庸拜陸續移居于落市邑。別立祠廟。而幫人
 與鄉人聯絡之情。日以疎矣。此本郷人事昔今之
 大槩也。我先人南來至清康熙二十四年1685相地
 奉建。
 天后宮于本社地分。東向前臨大江。宮之規制偉大。四
 殿一前堂。兩邊左右長廊。今右邊為先賢祀所
 左邊為全鄉公所前有

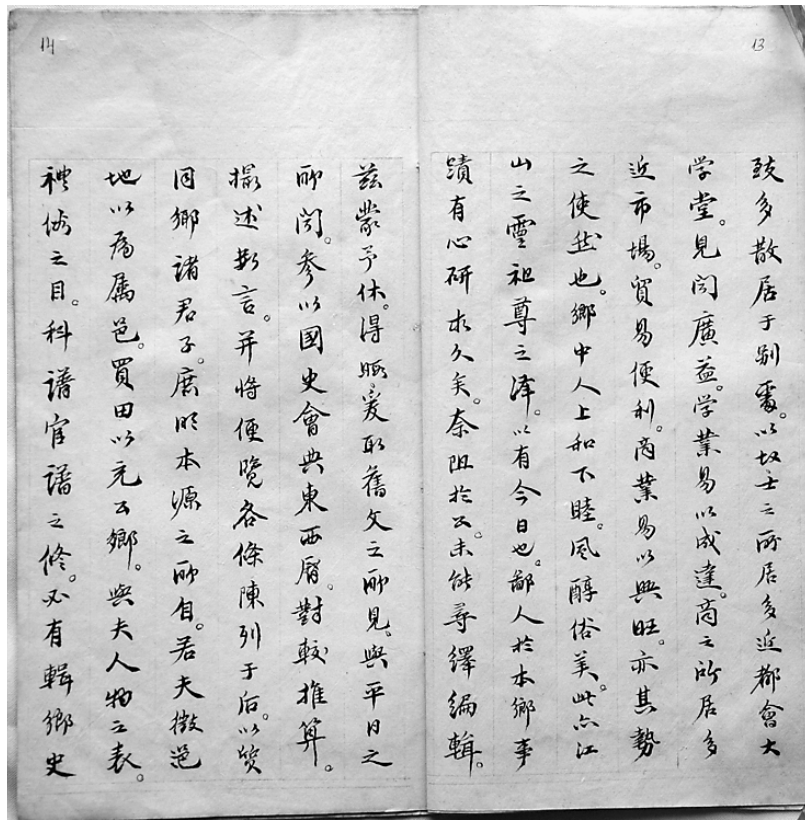
13

12

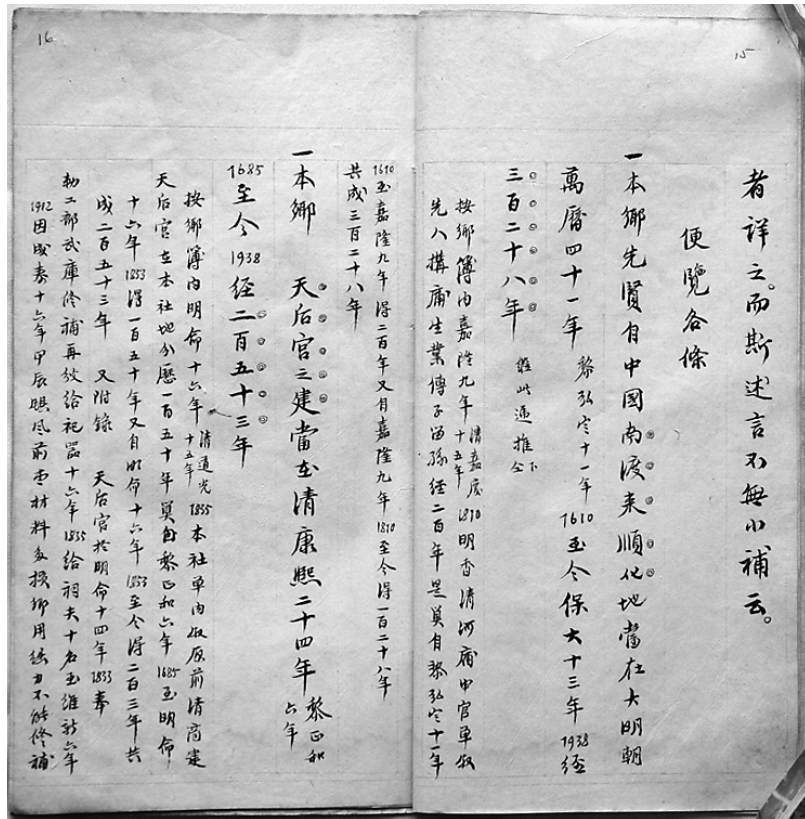
三闕。成泰甲辰年思感發。前本材料投打也。維新六年本郷
 大老徐正殿首至。至田共基而為拜庭。外砌石柱表。
 其廷始營你字紙無存。創建者不面姓名。而考據
 推算。詳見
 列后經今二百五十餘年矣。前人精于風水。有
 大眼力。預知地氣之興旺。以興建之。歷一百六
 十餘年。水孚成沙。浮水江心。于宮西前作業。同
 先家居尚書云。宮之旁是江。明德五六年間。時年五十六歲。遊學
 過此。見水沙成江心露出一土阜。以年背大。至令八十餘年。廣可八畝。
 可以自那浮沙愈日愈大。而鄉運愈日愈隆。地靈
 所鐘。偉人代出。科登鄉會。官至卿相。吾鄉先正
 文明陳相公其表之者。公之上有科官惟平帶耳。至乙科
 以業彰顯。前進後繼。封蓋如望。為順忘中一名
 鄉也。至今鄉中承祖傳之遺業。率以士商為業。
 惟以吾鄉土狹人衆。祠廟。外可居之地不過五畝。現於
 官宅老壯已達三百五十人之數。

15

14

致多散居于別處。以士之所居多。近都會大
 學堂。見聞廣益。學業易以成達。商之所居多
 近市場。貿易便利。商業易以興旺。亦其勢
 之使然也。鄉中人和睦。風醇俗美。此亦江
 山之靈祀尊之澤。以有今日也。鄙人於本鄉事
 蹟有心研求久矣。奈阻於公。未能尋繹編輯。
 茲蒙予休。得暇。爰取舊文之所見。與平日之
 所聞。參以國史會典東西曆對較推算。
 撮述於言。并將便覽各條陳列于后。以贊
 同鄉諸君子。庶明本源之所自。君夫徵述
 地以為屬邑。買田以元不鄉。與夫人物之表
 禮儀之目。科譜官譜之條。不有輯鄉史

者詳之。而斯述言不無以補云。
 便覽各條
 一本鄉先賢有中國南渡。來順地。地當在大明朝
 萬曆四十一年。曆弘治二十一年。1610至今保大十三年。1933經
 三百二十八年。雖此通推全
 按鄉譜內嘉隆九年。清嘉慶元年。明香清河廟中官軍取
 先入構廟生業。傳子留孫。經二百年。是莫有祭於十年
 1610至嘉隆九年。曆二百年。又有嘉隆九年。1810至今。曆一百二十八年
 共成三百二十八年
 一本鄉 天后宮三建。當至清康熙二十四年。祭曰和
 1625至今。1938。經二百五十三年
 按鄉譜內明命十六年。清道光1855。本社單內。取原前清高建
 天后宮。在本社地外。歷一百五十年。莫自祭曰和。六年。1855至明命
 十六年。1853。曆一百五十年。又有明命十六年。1853至今。曆二百三十三年。共
 成二百五十三年。又附錄 天后宮。於明命十四年。1853奉
 初二部武庫。於補再。故給祀器。十六年。1855。給祀夫。十名。由維新六年
 1912。因改奉十六年。甲辰。賜。賜。前。而。材。料。多。換。御。用。錢。力。不。能。修。補

致首等香棟取材料大香竹正殿西分香基面為拜廷階芬柳
 你柱表玉保大十二年¹⁹³⁸大香竹三閣十三年¹⁹³⁸度成 又奉院

天后真蹟記 后林氏福建莆田人以宋太祖建隆元年⁹⁶⁰庚申三
 月二十三日誕生至今¹⁹³⁸經九百七十八年以宋太祖建隆四年⁹⁷³
 月初九日昇化至今¹⁹³⁸
 經九百五十八年

一本郷 天后宮陳祀影古祀器碩質香燭一自雍
 正元年⁴黎保泰¹⁹²³至今¹⁹³⁸經二百一十六年

這香燭白色磁質青色由着 南昌府新建縣信士馮高華
 秋奉 清河廟 天后娘娘殿前永遠供奉 雍正元年仲秋穀

三三 等字標崗之本郷以老云原亦有換區與庶年晚今已
 無存性存運香燭具年代品遠以特詳誌以備徵考 又
 三閣前原有換區朱漆欄全 天后宮三序年晚仍年不滅祀
 惟略記奉他人是劉大成至三十八名那換年久修新間窗朽
 猶結仇之矣存甚倫始今年¹⁹³⁸重修三閣意遠換區奉書諸
 古書到 天后宮三序以示存古

一本郷土廟著見耕簿云恭感德六年¹⁵清順治¹⁶⁵³至今¹⁹³⁸
 經二百八十年

按簿內除崇興十四年¹⁵⁵³清順治¹⁶⁵³本廟單取前朝稅恩有屯土至
 清河地靈三社許五廟一畝五尺四寸勢感注六年¹⁵⁵³已善此土廟

21

20

一見耕簿又至崇治七年¹⁶⁶⁹又嘉興耕簿歷祭永治三年¹⁶²⁸繳
 大明宗廟未有准稅奉 御批准粟七升

一本郷著為清河廟歸自祭永盛十五年¹⁷¹⁰清康熙五
 十一年¹⁷¹⁹至今¹⁹³⁸經二百十九年

按簿內祭永盛十五年¹⁷¹⁹中單單著寓居清河廟五十六年
¹⁷²⁰著清河廟各容屬以波不著寓居字品林清河廟

一本郷著明香清河廟自西山阮惠光中四年¹⁷⁹²清
 乾隆五十六年¹⁷⁹²至今¹⁹³⁸經一百七十七年

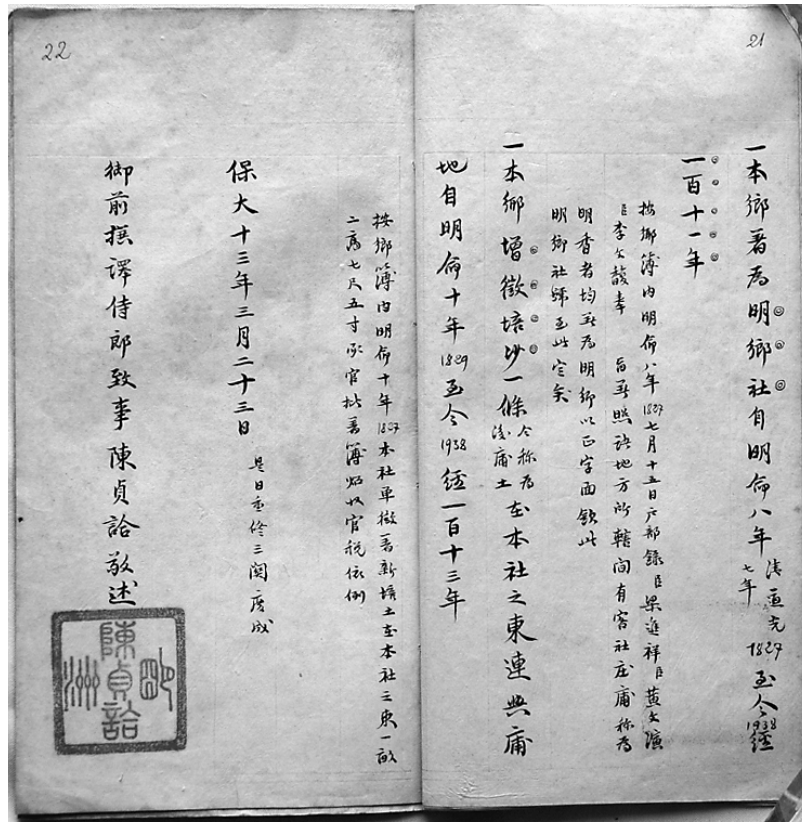
按簿內西山阮惠光中四年¹⁷⁹²或仍著聖殿尊崇崇興年¹⁷⁹²
 中單著明香清河廟歷西山阮惠光德至手 本朝嘉隆
 和仍著明香清河廟

一本郷建簿為明香社地分受稅別納立木界自
 嘉隆十二年¹⁸¹⁵清嘉慶¹⁸¹⁵至今¹⁹³⁸經一百二十五年

按簿內嘉隆十二年¹⁸¹⁵十一月日單立木界十月和二日單中
 建簿為明鄉社地分受稅別納承官批付系徵土稅引納
 是語再述於成簿拉納至十四年¹⁸¹⁵宣徵
 簿成

23

22

MINH HƯƠNG SỰ TÍCH THUẬT NGÔN

Trần Trinh Cáp

Minh (明), một triều đại của Trung Quốc. Hương (郷), một lý hạng¹⁾ của nước Nam. Làng ta lấy tên “Minh” bởi người làng lệ thuộc vào nước Nam mà tồn tại quốc danh như vậy. Còn “Hương” là thể hiện tình cảm đối với nước.

Trông nay nghĩ xưa, điều đó có thể thành lời được chăng? Suy tìm bản hương tiên nhân, vào cuối thời Đại Minh–Trung Quốc, xuôi về phía Nam vào đất Thuận Hóa, đến nay đã hơn ba trăm hai mươi năm vậy. Hậu nhân ở đất này mà không am tường dấu tích của tiên nhân. Luận về thể mà không hiểu về sự, khi bàn bạc về quê hương quên tổ, rồi nói một cách qua loa. Điều đó có thể miễn được chăng?

Bi nhân²⁾ lo lắng về chuyện này nên thuật ngôn³⁾ không thể không làm. Nay, di văn đã khuyết, có lão⁴⁾ đã ít, điều nghe được đã từ lâu nên mất thật, sợ càng lâu năm thì dấu tích càng mất, văn hiến không theo đó mà bày tỏ được.

Tháng chín, mùa thu năm Giáp Tuất, cung kính tế lễ Thiên Hậu, lễ thành, bàn bạc đến sự tích làng ta, nhân hương hội cung kính thu thập hương bộ, cựa văn thư lưu giữ trong hòm, tìm, xem, xét chọn những cái có quan thiết cho người biên tập, sao ra để đủ kê khảo. Giấy tờ còn lại không thể không tàn mạn nhưng sự tích đại lược vẫn còn có thể căn cứ vậy.

Tổ tiên ta từ Đại Minh–Vạn Lịch năm thứ bốn mươi một, tức Lê–Hoàng Định năm thứ mười một (1610)⁵⁾, qua Hải Nam dời đến Thuận Hóa tại hai xã Thanh Hà, Địa Linh (tức nay Trạc Linh), dựng phố lập nghiệp, thời điểm Nguyễn Triều, Thái Tổ Gia Dụ Hoàng Đế (thời xưng chúa Tiên, đến bản triều Thế Tổ Cao Hoàng Đế [Gia Long] truy phong Hoàng Đế. Lúc đó có vua Lê nên xưng là chúa Nguyễn) nam trấn Thuận Hóa sau năm mươi năm⁶⁾. Thời kỳ Hiếu Văn Hoàng Đế (thời đó xưng chúa Phật⁷⁾) lưu trấn đất này (lúc đó, từ Hoàn Sơn trở vào Nam niên hiệu theo nhà Lê còn cai trị do chúa Nguyễn).

Từ đó về sau, người đến ngày càng nhiều, người được sinh ra ngày càng đông, mua đất lập phố ở

1) Lý hạng: một loại hình đơn vị hành chính cấp cơ sở, khá đặc biệt thời phong kiến ở Đàng Trong.

2) Bi nhân, từ khiêm xưng, ý nói tôi là người hèn dốt.

3) Thuật ngôn: một thể văn, chủ yếu là chép lại các điều đã nghe từ trước.

4) Cổ lão: người già hiểu biết chuyện xưa.

5) Vạn Lịch năm thứ 41 (1611), Hoàng Định năm thứ 11 (1610), có thể tác giả có sự nhầm lẫn ở đây vì Lê Kính Tông còn có một niên hiệu khác là Thuận Đức (1600) chỉ dùng một năm. Chúng tôi cho rằng, “tiên nhân” - từ tác giả tôn xưng để chỉ những người Hoa đầu tiên đến Thuận Hóa-thiên di vào niên điểm 1611 thì hợp lí hơn so với niên điểm “1610” như tác giả đã ghi tại phần chính văn. Độc giả quan tâm có thể khảo cứu thêm.

6) Ở đây tác giả làm tròn số, tính từ thời điểm Nguyễn Hoàng trấn nhậm Thuận Hóa 1558.

7) Còn gọi là chúa Sãi, hay Sãi vương tức chỉ Nguyễn Phúc Nguyên.

liền nhau. Trải qua các triều trước⁸⁾, lệnh chỉ chuẩn cho xưng là Đại Minh Khách Phố, truyền tử lưu tôn, ngày thêm phồn thịnh. Đất sở cư, phía đông nhìn ra sông lớn, trên có ngôi phố liền nhau, dưới thời Hoa thuyền⁹⁾ neo đậu, buôn bán tấp nập, văn vật tụy tụy, đúng là địa điểm “đệ nhất đô hội” của Thuận Hóa.

Tiền nhân của ta nổi đời ở đất này, tùy tục của chung quốc địa để kính cư dốc thành lễ vật vào các ngày lễ như: Nguyên đán, Vạn thọ, Quốc kỵ, và những dịp Kỳ an, Kỳ phước, cho đến đài thọ các việc quan: Tào vụ, Thông ngôn, Tiền thư, làm yến tiệc.

Trải từ triều Lê, niên hiệu Thịnh Đức thứ sáu [1658] đến Cảnh Trị năm thứ bảy [1669], đất phố được chuẩn cho kiến canh bạ; Vĩnh Thịnh năm thứ mười lăm [1719], bẩm xin quan, trừ văn thư cho hiệu là Thanh Hà Phố. Từ sau khi có riêng phố hiệu, quan chuẩn cho cư tại đất bản phố, khai báo những việc quan dịch quan tô đều theo bản phố. Thời đó, tuy chưa phân rõ địa giới nhưng đã trở thành một xã, có quyền tự trị riêng, cho đến niên hiệu Cảnh Hưng, Chiêu Thống triều Lê.

Tây Sơn–Nguyễn Huệ lấy đất Thuận Hóa. Kỷ nguyên Quang Trung năm thứ tư [1791], trong hương bộ của của Thanh Hà Phố lấy hai chữ Minh Hương (明香) để viết lên trên. Văn thư bẩm xin quan đều xưng Minh Hương Thanh Hà Phố. Trải qua niên hiệu Cảnh Thịnh, Thái Đức thời Tây Sơn, cho đến những năm đầu của bản triều, vẫn xưng như vậy.

Đến kỷ nguyên Gia Long năm thứ mười hai [1813], bản hương biệt trưng là Minh Hương xã, kiến bạ, lập giới. Minh Mạng năm thứ tám [1827], phụng chỉ đổi “明香” [Minh Hương] thành “明郷” [Minh Hương] để đúng tự diện.

Lại lịch danh hiệu của bản hương ở trong văn thư ghi lại đầy đủ, rõ ràng có thể xem xét vậy.

Tiền nhân của ta từ Minh đến Thanh và sau này những người theo đến Thuận Hóa gọi là Tứ Bang Nhân, đó là Phúc Kiến bang, Quảng Đông bang, Triều Châu bang và Quỳnh Châu bang (Hải Nam bang), nhưng tại Trung Quốc là người của hai tỉnh vậy (Phúc Kiến một tỉnh; Triều Châu, Quỳnh Châu đều là một phủ thuộc tỉnh Quảng Đông). Sinh hạ tử tôn, người được ghi vào bang tịch cũ làm bang nhân, người được ghi vào hương tịch làm hương nhân. Còn hương nhân, từ Gia Long năm thứ tư [1805], chuẩn Minh Hương Thuế Lệ, nạp sưu bằng hai xấp vải và tiền thuế thân. Cho đến Minh Mạng nguyên niên [1820], nam tráng lệ nạp hai lượng bạc, người vị cập tráng và lão, bịnh nạp một nửa (một lượng), sỹ nhân trúng khóa được miễn sai. Thuế đó của bản hương so với các xã có sự khác biệt (thuế thân các xã môn tiền một quan năm mạch). Đến Thành Thái năm thứ mười [1898], xin định thuế lệ, thuế đinh đều nạp hai nguyên hai hào, mới bắt đầu giống với các xã khác vậy.

Trước đây, bang nhân, hương nhân đồng cư cộng xứ trong một xã, lui tới tế tự như một nhà. Nhưng vào những năm thời Tự Đức, các bang nhân lần lượt di cư phố hiệu đến ấp chợ Dinh, lập riêng từ miếu nên chuyện liên lạc giữa bang nhân với hương nhân chỉ bằng cái tình, rồi ngày một nhạt đi. Đây là sự tích người của bản hương, nay đại khái như vậy.

8) Tác giả dùng từ “tiền lịch triều” tức chỉ các triều thời chúa Nguyễn.

9) Hoa thuyền: thuyền của người Hoa.

Tiền nhân của ta đến nước Nam, vào triều Thanh niên hiệu Khang Hy thứ hai mươi bốn (1685), mới xem đất để phụng kiến Thiên Hậu Cung tại địa phận bản xã, hướng đông, phía trước nhìn ra sông lớn. Cung có quy mô vĩ đại, một chánh điện, một tiền đường, hai bên tả hữu trường giải (nay bên tả là nơi thờ tiên hiền, bên hữu là nơi làng hội họp), trước có tam quan (Thành Thái năm Giáp Thìn [1904], bão lớn nổi lên, gổ cột tiền đường hư mục. Đến Duy Tân năm thứ sáu [1912], bản hương đại trùng tu chánh điện, giảm lược tiền đường, giữ lại mặt nền đó làm bái đình, ngoài xây trụ biểu).

Khởi thủy tạo lập Thiên Hậu Cung, chẳng còn giấy tờ, người kiến lập không được lưu lại danh tánh nên phải khảo cứu suy đoán (xem rõ ở phần sau), đến nay đã trải qua hơn hai trăm năm mươi năm vậy. Tiền nhân tinh về phong thủy, có đại nhãn lực, biết trước sự hưng vượng của địa khí, nên, sau khi hưng kiến trải qua hơn một trăm sáu mươi năm, nước dâng bồi cát hiện giữa lòng sông, tạo thành tiền án trước Cung (nghe tiên gia của tôi-ông thượng thư, nói rằng: 'phía trước cung là sông lớn, vào khoảng niên hiệu Tự Đức thứ 5-6, thời ông chừng 15-16 tuổi, đi học qua đây, vào lúc thủy triều xuống thấy lòng sông xuất lộ một đồng đất to như lưng trâu', đến nay hơn tám mươi năm, nó đã rộng chừng 8 mẫu, có thể canh tác). Từ đó phù sa càng ngày càng nhiều nên hương vận càng ngày càng hưng thịnh. Địa linh sở chung, vĩ nhân đại xuất, khoa đặng hương hội, quan đến khanh tướng. Làng ta, Văn Minh Trần Tướng Công chính là người đầu tiên tiêu biểu cho điều đó (Trước ông không có người đỗ làm quan, chỉ bình thường thôi. Đến ông khoa đặng Tiến sĩ, tước quan đến Văn Minh Điện Đại Học Sĩ, làm tướng hơn 30 năm, công nghiệp rạng rỡ), tiền tiến hậu tòng, quan cái khẩu vọng, là một trong những danh hương của đất Thuận Quảng.

Đến nay, trong làng tuân theo di nghiệp tổ truyền, lấy sỹ thương làm nghiệp, chỉ vì làng ta đất hẹp người đông (Ngoài chôn từ miếu, đất còn để ở không quá năm sáu mẫu; Hiện nay, quan, sắc, lão, tráng, con số đã đạt 350 người) đến nỗi phần lớn tản cư đến xứ khác. Cho nên, kẻ sỹ, đa cư sát nơi đô hội học đường, nghe nhiều thấy rộng, sự học chóng thành đạt; thương nhân, nhiều ở gần chốn giao dịch thị trường, tiện lợi buôn bán, nghề buôn dễ hưng vượng. Đó cũng là cái thể khiến phải như vậy.

Người trong làng thượng hòa hạ mục, phong thuần tục mỹ, đó chẳng phải là sự linh thiêng của sông núi, ân trạch của tổ tông để có được ngày hôm nay chăng?

Đối với bản hương sự tích, bi nhân từ lâu đã có tâm nghiên cứu, tìm tòi, nhưng trở ngại bởi việc công, chưa thể nối kết manh mối để biên tập được. Ta, nay đã nghỉ hưu, được nhàn hạ, bèn tuyển chọn các văn bản cũ mình đã từng thấy cùng với những điều thường ngày mình đã được nghe, tham chiếu Quốc sử, Hội điển, Đông Tây lịch, đối sánh suy đoán, cốt để thuật ngôn, và tiện lãm các điều sẽ được trình bày ở phần sau. Trước hết, hỏi han các quân tử đồng hương, sau đó làm rõ bản nguyên từ đâu đến, tiếp theo trung đất để làm thuộc áp, mua ruộng để sung công hương, thêm vào nhân vật tiêu biểu, lễ lệ các mục, tu soạn khoa phổ quan phổ. Những điều đó, ắt sẽ có người biên tập hương sử làm rõ hơn, nhưng bài thuật ngôn này không phải không có chút bổ ích chăng?

Các điều tiện lãm....

Ngày 23 tháng 3 niên hiệu Bảo Đại thứ 13 (là ngày khánh thành trùng tu tam quan)

Ngự Tiên Soạn Dịch Thị Lang Trí Sự-Trần Trình Cáp, kính thuật
[Minh Châu-Trần Trình Cáp] (ấn)

『明郷事蹟述言』

保大十三年戊寅の春三月廿三日に敬んで書したる『明郷事蹟述言』(あわせて南音・国語に訳す)。

『明郷事蹟述言』

明とは、中国の一朝代なり。郷とは、南国の一里巷なり。吾が郷 明を以て名づけたるは、南国 其の郷人を隸して而して其の国名を存するなり。郷国の感、今を撫して昔を思えば、其れ能く言を^{とど}已めんや。溯りて^{おも}惟うに、本郷の先人は中国大明の末葉を以て、南渡して順化の地に来たること、蓋し今より三百二十余年なり。後人 其の地に居れども而れども其の蹟に詳らかならず、其の世を論ずれども而れども其の事に詳らかならず。談を籍りて祖を忘るるの^{とが}誚めを、其れ能く免れんや。鄙人 此れが^{おも}慮りを為し、而して言を述べて以て作らざる可からず。今 遺文は已に^か闕け、故老は已に稀なり。聞く者 久しくして而して真を失えば、年 愈々久しくして而して迹 愈々^{ほろ}湮び、文献も^よ従りて徴する無きを恐るるなり。甲戌の秋九月、^{つつ}恭しんで天后の祭礼に^{あた}値るに、礼 成りて、吾が郷の事蹟に談及す。因りて郷会 恭しんで郷簿の函中に所蔵せる旧文書を^か検し、^{とが}搜覧して、其の切に編輯に関する有る者を^{おも}扱ひ、抄出して以て稽攷に備う。遺紙に散漫 無からざるも、而れども事蹟の大略は猶お^な扱ひ可きなり。

我が先人は大明の万曆四十一年、即ち黎の弘定十一年(1610)に、海を渡りて南のかた順化の清河・地靈(即ち今の濯霊)二社の地に遷り、^ホ庸を^ホ構えて業を営む。此れ阮朝の太祖 嘉裕皇帝(辰に仙主と称す。本朝に至り 世祖高皇帝 嘉隆、皇帝に追封す。辰に黎君・阮主の称 有り。)南のかた順化に鎮したるの後 五十年に在りて、孝文皇帝(辰に仏主と称す)其の地に留鎮せるの時期なり(辰に横山以南の年号は黎に従い、改むるに阮主 由りす)。是れより後、来たる者は日々多く、生まるる者も日々^お衆し。地を買いて庸を立てて連居し、^{さき}前に歴朝の令旨の^{さき}准許を経て、称して大明客庸と為す。子に伝え孫に留め、日々益々繁盛す。居る所の地は、東は大江に臨み、上は則ち瓦舗 蟬聯し、下は則ち華船 停泊す。商賈 湊集し、文物の華やぐ所にして、順化中の第一の都会の地点 為り。我が先人の世々本地に居る者は、其の国地の俗に随い、君を敬うの各々の礼、元旦・万寿・国忌の日の如き有りて、^な并べて安きを祈り福を祈り、^{そら}礼物を^な輸誠し、及び^な艚務を^{もて}拾受して、言を通じ書を^な剪え、宴を作して諸官役を品 [= 賓] す。

黎の盛徳六年 及び景治七年を歴て、土庸は^よ准りて見耕簿に^{あらわ}着され、永盛十五年に官に申したるの文書には、已に清河庸の号を着す。別して庸号 有るの後 自り、官は准りて本庸の地に居り、官役・官租・開報の諸事は、均しく本庸 従りす。此の時 未だ地界を割割せずと雖も、然れども已に別して一社 自治の権を成せり。黎の景興・昭統の間に至り、西山の阮恵 順化の地を取る。紀元 光中の四年、郷簿の中に清河庸の上に冠するに明香の二字を以てし、官に申したるの文書も皆な明香清河庸と称す。西山の景盛・泰徳を歴て本朝の初めに至るまで^{これ}之に^よ仍る。嘉隆 紀元の十二年に^{いた}迄り、本郷を別徴して明 [郷] 香社と為し、簿を建て界を立つ。明命八年 旨を奉じて明香を改めて明郷と為し、以て字面を正す。此れ本郷の名号の来歴なり。文書の中より詳稽して推算したれば、歴々として攷う可し。

我が先人の明 自り清に迄りて而して後、[来ること] 相い継ぎて順化に来たる者は、号して四帮の人と為す。福建帮・広東帮・潮州帮と瓊州(海南)帮 是れなり。然れども中国に在りては則ち二省の人

なり（福建は一省、潮州・瓊州は皆な広東省の一府に属す）。生下せる子孫、仍りて帮籍に着く者 有らば帮人と為し、郷籍に着く者 有らば郷人と為す。郷人に係れば嘉隆四年 従り明郷税例に着して、布二疋 並びに身緡銭を納搜す。明命元年の例に至るに迨^{およ}び、男壯は銀二両を納め、未だ壯に及ばざると老疾者とは之に半ばし（一両）、士人の課に申^{あた}れるは酌免して差 有れば、此に本郷の税 諸々の他社と別なる有り（諸社の税は身緡銭一貫五陌）。成泰十年に至りて税例を申定し、均しく丁税二元二毫を納め、始めて諸々の他社と同じくす。従前 帮人と郷人とは、一社の中に同居して処を共にし、祭祀 往来すること猶お一家の然^{ごと}し。嗣徳年間より諸帮人の庸号は陸続として居を移して市邑に営み、別に祠廟を立てたれば、而して帮人と郷人との聯絡の情は、日々以て疎し。此れ本郷の人事の昔今の大概なり。

我が先人 南来して、清の康熙二十四年（1685）に至り、地を相て天后宮を本社^みの地分に奉建す。東に向かいて大江に前臨し、宮の規制は偉大なり。正殿一、前堂一、両辺の左右の長廡（今 右辺は先賢の祀所 為り。左辺は会郷の修所 為り）、前に三関 有り（成泰甲辰の年、颶風 盛んに発し、前堂の材料を損朽す。維新六年に至り、本郷 大いに正殿を重修し、前堂を省きて其の基面を留めて拜庭と為し、外に柱表を砌作す）。其の営作を起始したるの字紙は存する無く、創建者も姓名を留めず。而れども考据 推算するに（詳しくは後に列したるを見よ）、今を経ること二百五十余年なり。前人は風水に精しく、大いなる眼力 有れば、預め地気の興旺なるを知る。故に興建の後、一百六十余年を歴て、水 孕みて沙を成し、江心に浮き出で、宮の面前において案を作す（之を先家君の尚書公に聞くに云えらく、「宮の前は是れ大江たり。嗣徳五・六年の間、時に公 十五・六歳なるに、遊学して此を過ぎるに、水 汐きたるの辰に、江心に一土阜の牛背の大ききの如き露出するを見る」と。今に至るまで八十余年、広さ八畝 可りにして、以て耕植す可し）。那れ自り浮沙は日に愈りて愈々大きく、而して郷運も日に愈りて愈々隆^{さか}なり。地靈の鏤^{ひい} [= 秀] でたる所、偉人 代々出で、郷会に科登し、官は卿相に至る。吾が郷の先正の文明陳相公は、其の表々たる者なり（公の前も亦た科官 有るも、惟だ平常なるのみ。公に至りて進士に科登し、官は文明殿大学士に至り、首相に居ること三十余年、功業は彪煥たり）。前に進み後ろに継ぎ、冠蓋は相い望み、順京中の一名郷と為るなり。今に至るも郷中 祖伝の遺を承^うけ、業は率ね士商を以て業と為す。惟だ吾が郷土 狭く人 衆きを以て（祠廟の外に居る可きの地は五・六畝に過ぎざるに、現今 官色の老壯は已に三百五十人の数に達す）、多く別処に散居するを致す。以ての故に、士の居る所 多くは都会の大学堂に近ければ、見聞に広く益し、学業も以て成達し易し。商の居る所 多くは市場に近ければ、貿易に便利にして、商業も以て興旺し易し。亦た其の勢の然ら使むるなり。郷中の人 上に和し下に睦び、風は醇にして俗は美なり。此れも亦た江山の靈・祖尊の沢、以て今日を有らしむるなり。

鄙人は本郷の事蹟に於いて心を有ちて研求すること久し。奈んせん公に阻まれ、未だ訊繹 編輯する能わず。茲に予休を蒙り、暇を得たれば、爰に旧文の所見と、平日の所聞とを取り、参^{しら}べるに国史・会典・東西の曆を以てし、対較 推算して、数言を撮述し、并せて便覧の各条を將て後に陳列し、以て同郷の諸君子に質せば、本源の自る所を明らかにするに庶^{ちか}からん。若し夫れ [邑] 地を徴して以て属邑と為し、田を買いて以て公郷に充てんとすれば、夫れ人物の表、礼儀の目、科譜・官譜の修と与に、必ずや郷史なる者を輯めて之を詳らかにする有るべし。而して斯^かく言を述べて小しく補う無からずと云えり。

『便覧各条』

一、本郷の先賢、中国 自り南渡して順化の地に来たること、当に大明朝の万曆四十一年（黎の弘定十一年・1610）に在りて、今 保大十三年（1938）に至り、三百二十八年を経るべし（此れに継いで通推す、下も全じ）

簿内に按ずるに、嘉隆九年（清の嘉慶十五年・1810）の明香清河庸 官に申したるの単に叙ぶるに、「先人 庸を構えて生業を子に伝え孫に留め、二百年を経たり」と。是れを算うるに、黎の弘定十一年（1610）自り嘉隆九年に至るまで、二百年なるを得、又た嘉隆九年（1810）自り今に至るまで、一百二十八年なるを得たれば、共に三百二十八年と成す。

一、本郷の天后宮の建は、当に清の康熙二十四年（黎の正和六年・1685）に在りて、今（1938）に至るまで、二百五十三年を経るべし。

郷簿の内に按ずるに、明命十六年（清の道光十五年・1835）の本社の単の内に叙ぶるに、「原より前に清商の建てたる天后宮は、本社の地分に在りて、一百五十年を歴たり」と。算うるに、黎の正和六年（1685）自り明命十六年（1853）に至るまで、一百五十年なるを得、又た明命十六年（1853）自り今に至るまで、二百三年なるを得たれば、共に二百五十三年と成す。

又た附録するに、天后宮は、明命十四年（1833）に於いて、勅を奉じて工部の武庫 修補し、再び祀器を放給す。十六年（1853）、祀夫十名を給す。維新六年（1912）に至り、成泰十六年甲辰、颶風 前堂の材料を多く損い、郷は用て力を継いで修補する能わざるに因り、前堂を省き材料を揀び取りて、大いに正殿を重修し、前堂の基面を留めて拜廷と為し、階の前に柱表を砌作するを致す。保大十二年（1937）に至り、大いに三関を重修し、十三年（1938）に慶成す。

又た『天后真蹟記』を奉究したるに、後は林氏の女にして、福建の莆田の人なり。宋の太祖の建隆元年（960）庚申三月二十三日を以て誕生すれば、今（1938）に至るまで九百七十八年を経たり。宋の太尊 [=宗] の雍熙四年（987）九月初九日を以て昇化すれば、今（1938）に至るまで九百五十八年を経たり。

一、本郷の天后宮・陳祀は最も古し。祀器の磁質の香炉一つは、雍正元年（黎の保泰四年・1723）自り今（1938）に至るまで、二百十六年を経たり。

この香炉は白色の磁質に青色にて字し、内に『南昌府新達縣の信士 馮高華、敬しんで清河庸の天后娘娘の殿前に奉じ、永遠に供奉す。雍正元年の仲秋の穀旦に立つ』等の字様を着す。之を本郷の故老に聞くに云えらく、「原より前に横區の康熙の年号を着したる有るも、今 已に存する無く、惟だこの香炉を存するのみ」と。是れ年代 最も遠ければ、故に特に詳らかに誌して以て徴考に備う。

又た三関の前に、原より横區の朱漆に天后宮の三字を湘 [象] 金したる有り。年号は何れの年なるやを復た記さず、惟だ略記したる奉供人は、是れ劉大成 並びに三・四十人の名あり。那の横は年 久しければ、維新の間に蠹朽するも、猶お能く之を関に見るべければ、書を存して備さに招す。今年（1938）三関を重修して横區を重造して奉書し、古に循いて天后宮の三字を書刻して、以て古を存するを示す。

一、本郷の土庸の見耕簿に着されたるは、黎の盛徳六年（清の順治十五年・1658）に在りて、今（1938）

に至るまで二百十八年を経たり。

郷簿の内に按ずるに、黎の景興十四年（清の乾隆十九年）の本庸の単に叙ぶるに、「前朝 恩を施して屯土を有たしめ、清河・地靈の二社に在りて庸一畝五尺四寸を立つるを許す」と。黎の盛徳六年（1658）に、已に此の「土庸」を着して見耕簿に入る。又た景治七年（1669）に至り、又た見耕簿に着す。黎の永治三年（1678）を歴て、大明客庸の未だ准す有らざるの税を繳めたるも、御批を奉じて粟七升に准る。

- 一、本郷を着して清河庸を号と為せるは、黎の永盛十五年（清の康熙五十八年・1719）自りし、今（1938）に至るまで二百十九年を経たり。

郷簿の内に按ずるに、黎の永盛十五年（1719）に官に申すの単に、「寓居の清河庸」と着し、十六年（1720）に至り、「清河庸の各属」と着す。以後「寓居」の字を着さず、只だ「清河庸」と称す。

- 一、本郷を明香清河庸と着せるは、西山の阮恵の光中四年（清の乾隆五十六年・1791）自りし、今（1938）に至るまで一百七十七年を経たり。

郷簿の内に按ずるに、西山の阮恵の光中四年（1791）には、或いは仍りて黎を顯尊せる景興の年號を着し、申単に「明香社清河庸」と着す。西山の景盛・泰徳を歴て本朝の嘉隆の初めに至るも、仍りて「明香清河庸」と着す。

- 一、本郷 簿を建てて明香社の地分と為し、税を受けて別納し木界を立てたるは、嘉隆十二年（清の嘉慶十八年・1813）自りし、今（1938）に至るまで一百二十五年を経たり。

郷簿の内に按ずるに、嘉隆十二年（1813）十一月日の単に、木界を立てんことを乞い、十二月初二日の単に、簿を建てて「明香社」の地と為し、徴したるの土税を受けて別納せんことを申す。官批を承けたるに、「原徴の土税に付して引納すれば足る」の語あれば、更に速やかに簿を修成して投納し、十四年（1815）に至りて寔〔実〕徴簿 成る。

- 一、本郷 着して明郷社と為せるは、明命八年（清の道光七年・1827）自りし、今（1938）に至るまで一百十一年を経たり。

郷簿の内に按ずるに、「明命八年（1827）七月十五日、戸部 録すらく、臣 梁進祥・臣 黄文演・臣 李文馥 旨を奉じたるに、着して照らすに、諸々の地方の所轄に、間々客社・庄庸の称して明香と為す者 有れば、均しく着して明郷と為し、以て字面を正すべし、此れを欽しめ」とあり。「明郷社」の号は此に至りて定まれり。

- 一、本郷の増徴せる培沙の一條（今 称して後庸の土と為す）は、本社の東に在りて、庸地と連なる。明命十年（1829）より今（1938）に至るまで一百十三年を経たり。

郷簿の内に按ずるに、明命十年（1827）の本社の単に徴するに、「新培の土は本社の東に在りて、一畝二高七尺五寸」と着す。官批を承けたるに、「簿に着して炤わし、官税を収むること、例に依れ」とあり。

保大十三年三月二十三日（是の日 重修せる三關 落成す）、御前撰譯侍郎致事 陳貞詒 敬しんで述べたり〔陳貞詒 明洲の印〕。